

Προσεγγίζοντας το Πάσχα μέσα από ρουτίνες σκέψης «Έν-τεχνου Συλλογισμού»

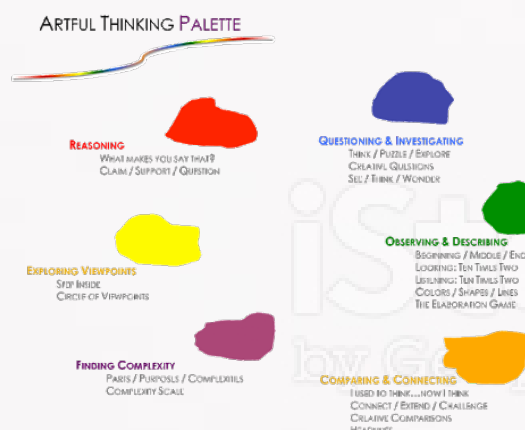
Τι είναι ο «Έντεχνος Συλλογισμός»

Αποτελεί εκπαιδευτική προσέγγιση του ερευνητικού Οργανισμού Project Zero της Παιδαγωγικής Σχολής του Πανεπιστημίου Harvard, γνωστότερη και με τον όρο **“Artful Thinking”**. Οι δύο βασικοί στόχοι του Έντεχνου Συλλογισμού είναι να ενισχύσει τους εκπαιδευτικούς στην προσπάθειά τους (Artful Thinking, 2016):

- να δημιουργήσουν ισχυρές συνδέσεις ανάμεσα στα έργα τέχνης και τα γνωστικά αντικείμενα και,
- να αξιοποιήσουν την τέχνη ως κινητήριο μοχλό για την ανάπτυξη έξι **στοχαστικών διαθέσεων** στους μαθητές.

Η ομάδα των έξι στοχαστικών διαθέσεων στις οποίες εστιάζει η προσέγγιση είναι οι ακόλουθες (Artful Thinking, 2016):

- Προβληματισμός και Διερεύνηση.
- Παρατήρηση και Περιγραφή.
- Αιτιολόγηση.
- Ανάλυση διαφόρων οπτικών.
- Σύγκριση και Σύνδεση.
- Εντοπισμός της Πολυπλοκότητας.

Οι διαθέσεις σχηματίζονται όταν τα άτομα επανειλημμένα εμπλέκονται σε συγκεκριμένα πρότυπα συμπεριφοράς (Tishman & Palmer, 2006). Ομοίως στην προσέγγιση του Έντεχνου Συλλογισμού, οι στοχαστικές διαθέσεις αναπτύσσονται μέσω της επανειλημμένης χρήσης **ρουτινών σκέψης** που αποτελούν σύντομες και απλές ως προς την εκμάθηση διαδικασίες, προσανατολισμένες σε συγκεκριμένα είδη σκέψης και ανοιχτές στην αξιοποίησή τους σε διαφορετικά μαθησιακά αντικείμενα (Salmon, 2010). Ουσιαστικά πρόκειται για ομάδα ερωτημάτων που ο εκπαιδευτικός θέτει στο μαθητή για να εξυπηρετηθούν οι μαθησιακοί στόχοι σε οποιοδήποτε γνωστικό αντικείμενο (Μέγα, 2011:64).

Προτεινόμενα Έργα Τέχνης σχετικά με το Πάσχα

«Η ανάσταση» - El Greco

«Ανάσταση» - Αργυρός Ουμβέρτος

«Το Ωόν του Πάσχα» - Νικηφόρος Λύτρας

«Οι κουλούρες με τα κόκκινα αβγά» - Θεόφιλος

«Οικογένεια του κυρίου Πάτρισον από το Σικάγο» - Θεόφιλος

«Πασχαλιάτικο φαγητό» - Constantin Stahi

«Τα αυγά της Λαμπρής» - Γεραλής Απόστολος

«Γυναίκα με πασχαλιάτικα αβγά» - Niko Pirosmani

«Πασχαλιάτικο τραπέζι» - Nikolay Bogdanov-Belsky

Προτεινόμενες ρουτίνες σκέψης για την προσέγγιση των έργων τέχνης

«Χρώμα – Σύμβολο – Εικόνα»

Σκέψου, αν το Πάσχα ήταν χρώμα, ποιο θα ήταν και γιατί;

Αν το Πάσχα ήταν σύμβολο, ποιο θα ήταν και γιατί;

Αν το Πάσχα ήταν εικόνα, ποια θα διάλεγες ή τα θα επέλεγες να ζωγραφίσεις;

«Δημιουργικές Συγκρίσεις»

Φαντάσου: Αν αυτό το έργο τέχνης ήταν:..... (διάλεξε κατηγορία), τι θα ήταν;

Εξήγησε το γιατί, χρησιμοποιώντας τρία επιχειρήματα.

«Μπες στα παπούτσια του»

Διάλεξε μια μορφή, αντικείμενο ή στοιχείο του έργου και πάρε τη θέση του.

Τι ξέρει, τι αισθάνεται, για τι νοιάζεται; Τι θα έλεγε αν είχε φωνή;

«Ψάχνω για 10 x 2 φορές»

Παρατηρήστε προσεκτικά το έργο για λίγα λεπτά.

Κύκλωσε 10 αντικείμενα στο έργο.

Απόσυρέ του και «καθάρισε» τη ματιά σου.

Παρατηρήστε ξανά προσεκτικά.

Κύκλωσε άλλα 10 αντικείμενα.

«Αρχή ή Τέλος μιας ιστορίας»

Αφού παρατήρησες προσεκτικά το έργο επιλογής σου, σκέψου.

Αν αυτό το έργο τέχνης αποτελεί την αρχή μιας ιστορίας, τι νομίζετε ότι ακολούθησε;

Αν αυτό το έργο τέχνης αποτελεί το τέλος μιας ιστορίας, τι νομίζετε ότι έχει προηγηθεί;

«Τίτλοι»

Αν το έργο ήταν δικό σου, τι τίτλο θα του έδινες;

Αν το έργο ήταν το εξώφυλλο ενός βιβλίου, τι τίτλο θα είχε το βιβλίο;

Άραγε τι τίτλο να έδωσε ο ζωγράφος στο έργο του;

Αποστολή: «Δημιουργία κοινού έργου»

Δημιουργήστε με τη βοήθεια της τεχνολογίας ένα κοινόχρηστο έγγραφο ή έναν ψηφιακό τοίχο με την εφαρμογή padlet¹. Καλέστε τα παιδιά της τάξης σας να συνεργαστούν για να δημιουργήσουν:

- Μία ιστορία από έργα τέχνης ή δικές τους ζωγραφιές (κάντε εσείς την αρχή και αφήστε τους να συνεχίσουν).
- Ένα ημερολόγιο με τα πασχαλινά ήθη και έθιμα (αναθέστε σε κάθε παιδί τη συλλογή δεδομένων σχετικά με κάποιο έθιμο και την παρουσίασή του σε ψηφιακό περιβάλλον).
- Ψηφιακό βιβλίο πασχαλινών συνταγών (ζητήστε από τα παιδιά να συγκεντρώσουν πασχαλινές συνταγές από την Ελλάδα ή το εξωτερικό και μοιραστείτε τις στο συνεργατικό σας βιβλίο).
- Έναν τοίχο ευχών (κάθε παιδί αναρτά μία εικόνα πασχαλινής κάρτας που έχει δημιουργήσει ή αναζητήσει στο διαδίκτυο και καταγράφει με τη βοήθεια των γονέων τις ευχές του/της στην υπόλοιπη ομάδα).

Ζητήστε από τα παιδιά να σχολιάσουν το έργο των συμμαθητών τους χρησιμοποιώντας λεξιλόγιο από τις ρουτίνες σκέψης του «Έντεχνου Συλλογισμού». Ενδεικτικά ο σχολιασμός θα μπορούσε να έχει κάποια από τις ακόλουθες μορφές:

- Μου άρεσε αυτό που έκανες γιατί..... (ΡΟΥΤΙΝΑ «Τι σε κάνει να το λες»)
- Είδα ότι ζωγράφισες....., σκέφτομαι ότι μπορεί να....., αναρωτιέμαι τι θα μπορούσε να..... (ΡΟΥΤΙΝΑ «Βλέπω-Σκέφτομαι-Αναρωτιέμαι»)
- Θα ονόμαζα τη ζωγραφιά σου..... Αλήθεια, εσύ τι σκέφτηκες;; (ΡΟΥΤΙΝΑ «Τίτλοι»).

¹ Διαθέσιμο ηλεκτρονικά στο <https://padlet.com/dashboard>